

PINCZÉREK KÖZLÖNYE.

S Z A K - K Ö Z L Ö N Y.

A nagyváradai és szombathelyi pinczér-egyletek hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenként egyszer: szombaton.

Előfizetési díjak:

Egész évre: 6 frt -- kr.
Fél évre: . . . . .

Évnyegyedre . . . 1.50
Egyes szám 15

Szerkesztői iroda és kiadó hivatal: Sas utca 3. sz.

Minden a lap szellemi részére vonatkozó közlemények, továbbá előfizetések, hirdetések stb. ide küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak. Bérmentetlen levelek nem fogadtnak el.

A záróra megszüntetése.

— Gundel János ur cikkére —

Lapunk múlt számában Gundel János urnak a „Budapesti Ujság”-ból átvett cikkét közöltük egész terjedelmében. Az érdekes közleményt olvashatták kartársaink. Igen szépen van abban fejtegetve a vendéglői záróra megszüntetésének hasznos volta.

Amióta a vendéglői és kávéházi záróra lépett életbe úgy a fővárosban mint más vidéki városokban, azóta az üzleti forgalom és jövedelem nemhogy csökkent, hanem még a záróra életbeléptetésének célja sem volt erkölcsi szempontból elérve.

Gundel ur kérdezi cikkében, hogy mi készítette a kormányt arra, hogy a vendéglősök szabad iparát czélszerűtlen intézkedéssel tönkre tegye?

Megmondjuk mi.

Azt óhajtottá elérni, hogy a békés munkásnak ne legyen alkalma az egész éjjelen keresztül dorbézolni. Tehát ahhoz hasonló törekvések készítették az államot is.

S mi volt az eredmény?

Aki mulatni akart, a tisztességes vendéglői helyiségből kizárva félreeső magános dorbézoló helyiségeket keresett fel. A cél szentesíti az eszközöket. A mulatni vágyó mulatott tovább a vastag

falak között, hallzott hát ki a mulatók hangja, vagy a vig zeneszó. Ha az utcákon végig ment az idegen, bámulta a csendes utcákat, melyeknek lakói oly mély álomba szunyadoznak. De csak külsőleg volt így. Ott belől folyt a bor, és a tiltott gyümölcs annál nagyobb élvez nyújtott, a tiltott késői mulatozás annál kicsapongóbb módon ment végbe.

Hol van itt az erkölcsi haszon?

A zárórai rendelet rossz következményeit a vidéki város vendéglői és kávéházai csakugy megérzik.

Azért itt is csak úgy mulat, a ki mulatni akar, azzal a különbséggel, hogy sokkal korlátlanabban.

Egy tisztességes vendéglőben, ahol intelligens emberek szoktak megfordulni bizvást nyitva lehet az hajnalig, az nem von maga után semmiféle erkölcsi hátrányt.

Miként Gundel ur szerint a főváros fejlődése, úgy a vidéki városok érdeke és megkívánja, hogy e rendelet megszüntetessék.

Az éjjeli vonatokkal nagyobb forgalmu vidéki városokba is érkeznek idegenek, azok mindenünnen kizárva, kénytelenek étlen-szomjan az utcákon esatangelni, és kimerülve tovább utazni, vagy

szállodában bevárni a reggelt, míg valami ennivalót kaphatnak.

De hát hasztalan vezérczikkezünk mi a záróra óriási hátrányáról. Akár milyen érveket hozunk felellene, csak nem lesz az megszüntetve.

Itt tenni kell!

A főváros vendéglősei és kávészai hassanak oda, hogy az ige testé váljon.

Magyarország pinczéreihez.

I.

Nagyvárad, szept. 9-én.

Nem vagyok pinczér, nem is voltam, s nem is akarok lenni, nem azért, mintha e foglalkozást — a monoklis uracsok módjára — lealáznál tartanám, de igen is azért, mivel az egyike a legterhebb élet pályáknak. A pinczér nappal a szolid vendégek, éjjel a lumpok szolgálatára áll, s alig van ideje, hogy a folytonos lótas-futás után bár egy pár percre kipihenje magát. Meggondolva e ténykörményt, én részemről csak elítélni tudom azokat, kik a pinczéri foglalkozást kicsinylik, vagy lealáznál tartják. De, hogy a közönség, a nyilvánosság jó véleménynyel viseltessék a pinczérekről, azt legfőképpen és egyedül a pinczérekről eszközölhetik illedelmes, szolgálatkész, művelt magaviseletük által; hogy

T Á R C Z A.

Pinczér akart lenni.

Mindjárt kirukkolunk vele, hogy Csepi Péter éppen kamasz éveit élő fiúról van szó. Meglátott a vendéglőben egy fúrge pinczért elegansan öltözve.

Megtetszett neki az a mesterség. A fúrge pinczér nem ment ki a fejből, otthon mindig arról ábrándozott Milyen jó is lesz az. Az elegans vendégek között forgolódni, velők szóba elegyedni. Lassanként pénzre szert tenni. Finom ruhába járni, és arany ékszerekkel felékitve méregetni az éttermét. Hiszen az nagyon könnyen fog menni. Eleinte mint borfiu és így rohamosan felfelé egészen a főpinczér-ségig. A terv készen volt.

Csepi Péternek aminő szép tervei voltak, olyan rut volt. Borzas, rőt haja, hosszú orra, löcs-lábai mind nem hiányoztak nála.

Ilyen áldozattal akart a pinczér pályára lépni. Akadt is ember, aki könyörületből magához vette.

Péter azért vágyai netovábbja: borfiu lett.

A vendéglős kiszabta teendőit, aztán neki eresztette a nagy étteremben a vendégeknek.

Az első vendég, akit ki akart szolgáláni, pepita nadrágja bánta meg. Az első pohár sör odaomlott minden habjával. A második kiszolgáltatás áldozata csupán egy szem volt, egy tyukszem a vendég lábán.

De hát ez még nem elég ok, hogy valakit azért elküldjenek.

Majd megtanul.

A gyakorlat teszi az embert mesterré.

Mester is lett Péter.

A sok gyakorlatban néhány tányért a földre ereszteti, és néhány vendéget árkon-bokron túl.

Péter minden baklövése után rimánkodott, majd jobb lesz. A vendéglős remélt s nem ok nélkül. Az új borfiu már annyira ment a tanulmányban, hogy a távozó vendég karjait ragadta meg, ezt mondván bambául: „Ne tessék még elmenni.” A ki sört kért, annak bizton bort hozott és aki bort, annak kifilt. Most meg kell jegyeznem, hogy Csepi Péter a pékséget is tanulta, onnan került ez új állásába.

Ha végig tartatott a termen, mindjárt meglátszott a főloldalos járásából, hogy valaha kilis kosár nyomta karját.

Szórakozott is volt egy kicsit az istenadta. Ha a vendég sörkért, nem csapoltak helyett, sokszor mondta, a szerencsétlen, hogy nem süttöttek.

Nem sokáig vihette hát a gyöngyvetet a jó Péter. Azt is megmondjuk, hogy Gábor János gazdája meguntta. Egy szép reggelen kivette markából a hangerít és azt mondta neki, hogy cserélje fel a kilis kosárral. Csepi Péter még hosszabb orral elment. Lemondott magas vágyairól, a pinczér-ségről. Mikor már mindenkitől elbuzszott, még egyszer elment volt gazdájához, könnyes szemekkel kérve őt, hogy ha pékmester lesz legalább tőle vásároljon kifilt.

Mit együnk, hust-e vagy főzeléket?

A cím után nem lesz nehéz kitanálni, hogy ezt a cökket akáki irhatta, csak mézáros nem, mert a mint nem létezik vegetáriánus hentes, ugy niesen olyan mézáros sem, a ki a vegetáriánus elveknek hódolna. Én azonban, a ki e cökket írom

s a ki — sajnos — nem vagyok mézáros, azokhoz a sokat áldozott és kigunyolt emberekhez tartozom, a kik megvetik az állatvilágból eredő táplálékokat és a növényországból fedezik asztaluk szükségleteit.

Mondhatom, jól érzem magamat ez életmód mellett, egészséges vagyok, mint a makk, és nem egyszer kiáltottam fel ebéd után, hogy igazán érdemes élnünk, mert ehetünk!

A kik meghallgatnak, lehetetlen, hogy igazat ne adjanak, mikor azt kiáltom: »Le a hussal, éljen a főzelék!»

Az ember, mint minden állati lény, abból meríti fejlődésének anyagát, a mit eszik. A táplálék gyarapítja testét, mely e nélkül elsorvad. Tudományosan megállapították, hogy legjobb az a táplálék, a melyben négyszer annyi a szén-sav és zsíradék, mint a fehérnye. Mindéddig a fehérnyét tekintették a leg táplálóbb anyagnak, de a tudomány legújabb vívmányainak sikerült kiferitenie, hogy ez a nézet teljesen téves és e szerint bebizonyították, hogy a hus épen nem a leg táplálóbb anyag. Elsősorban a lenesét kell említenem, ezután következnek a bab, utána borsó, mely három tápláléknak fehérnyéje is több a husnál, melynek jótórtmán nines szén-sava, hanem igenis van 67 százalék viztartalma. De még gazdagabbak szénanyagokban a rizs, buza-liszt, rozs, tengeri, köles és a burgonya.

Világos ezekből, hogy nem a hus, hanem a hüvelyes termények adják a legjobb, leg táplálóbb élelmet, mert a szén-sav adja az erőt, a meleget, míg a fehérnye csak a vér tisztítására szükséges.

Azt állították legutóbbi időkig, hogy az állati táplálék fehérnyéje könnyebben emészthető, de Voít tanár ezt az állítást alaposan megezáfolta.

— Amint megtudták azt, — mondja, — hogy

pedig e feltétlenül szükséges tulajdonságokat elsajátíthatassák, — tanulniok kell! . . .

Köztudomású, hogy országoszerre meg vannak alakulva a „Pinczér-egyletek,“ s hogy a szegedi, az aradi, a szatmár-németi, és szabadkai pinczér-egyletek oly dicséretreméltó tevékenységet fejtenek ki mind a közművelődés, mind a jótékony-ság téren, mely méltó elismerésben részesül, s mely utmutatóul szolgálhat a többi pinczér-egyleteknek is. Azonban úgy látszik, a hány ház, annyi szokás. Ugy látszik, hogy a legnagyobb mértékben az hiányzik az egyleteknél, a melyre minden szövetség nélküli legnagyobb szükség van: az egyetértés. És ez baj, nagy baj! . . . Ma reális korszakban élünk; a világ szekere halad előre, s a ki lemarad róla, az el van veszve! Nézetem szerint a pinczér-egyleteknek legszen-tebb feladatuk a magyarságot terjeszteni, önmagukat művelni és egyes tagjait munkaképtelenség esetére biztosítani, mindezeket pedig csak úgy érhetik el, ha — áldozatokat hoznak. Oly célok elérésére pedig, minőkre a pinczér-egyleteknek kell törekedniök, nem elegendő áldozat kívánatuk; de ez áldozat — legyen bár mily nagy — minden bizonynyal megtermi dúsán a maga gyümölcseit. Mindenekelőtt tehát a legnagyobb mérvű egyetértést és összekötést kellene létesíteni az összes hazai pinczér-egyletek között, másodsorban pinczérönképző- és olvasó-egyleteket kellene alakítani, a nagyobb vidékeken és városokban a szóvalóki értelmének megfelelő szakközönlönyöket szerkeszteni és nem csak temetkezési, hanem nyugdíj-osztályt is kellene szervezni, s minden egyes pinczér-egyletnek testületileg be kellene alapító vagy rendes tag gyanánt lépnie az erdélyi magyar közművelődési egy-letbe.

Azt hiszem, nem szóltam el magamat, s felvilágosodott, önjárára törekvő magyar pinczér egyetért az itt elmondottakkal, csak azon akad fenn, hogy honnan telik ki mindez?

Erre azonban második cikkemben fogok megfelelni.

Addig is gondolkozzanak az itt elmondottak felett t. olvasóim, s mindenek felett arról, hogy egyesült erővel minden-kivihető! . . . **Nemő.**

Levelezések.

„Egyleteinkről.”

Arad, szept. 5.

Megtörtént az aradi pinczér-egylet által f. hó 3-án rendezett hangversennyel egybe kötött táncestély. Mondhatni, hogy anyagilag elég fényesen (miután a leszá-molás eddig még nem történt meg, ki-mutatást nem küldhettek) de tényleg annál rosszabbul mindamellet, hogy a rendezőség mindent elkövetett, hogy az estély meg-kívánivalót ne hagyjon fent, de azért itt is megtörtént, hogy a főnökök tényleg távol maradtak. Kivételt képeznek T. Rát-kai József, Pölzl és Huzó István vendéglős urak, kik váltatva iparkodtak az est félyét a rendezőséggel együtt emelni; ami sikerült is egy némely részben.

Dicsőet érdemel az aradi polg. dalárda szíves közreműködéséért. A műsor minden egyes száma zajos tetszésben részesült, mert a jelenvolt közönség iparkodott tapsok által meglegedésének kifejezést adni, s az egyes darabok ismételtettek is.

Hanem igen feltűnő volt előttem, hogy az estély egész tartalma alatt nem láthatam Arad város pinczér-egyletének elnökét. Kérdésközlősemre azt a kielégítő választ kaptam, hogy az elnök ur otthon maradt.

Az estély sikerültségét legnagyobb részben köszönhetni első sorban az alelnök ur t. Michl József, az egyl. pénztárnok Huzó István és egyl. titkár Kormos Adolf urak, továbbá az öreg Fried bácsi s mind-azon t. kartársak buzgalmának, kik jegy-elárúttal foglalkoztak. Nyugott lélekkel vallatják önmaguknak az érdemet.

Megtörténtem Arad város pinczér-egylete irodahelyiségét is és meglepett azon tisztaság és egyszerűség, ami ott uralkodott. Mindjárt az elő szobában a választmányi és vezérférfiai arézképesarnoka díszíti a falakat, a házi rendszabályzat, ami igen szépen van kidolgozva. Ő felsége Magyarország uralkodójának titlété alkalával a polgár-mester által kiállított dícsérő okmány azon szép rendtől, a melylyel az aradi pinczerek, zászlójuk körül csoportosulva fogadták a magyar királyt; továbbá 6 darab művészi kiállítású természetési lámpás s sok oly ok-mány, amelyre az aradi pinczerek és az

egylet férfiai büszkék lehetnek és ezek mind csak azon 5 vagy 6 év óta vannak meg, mióta a fent nevezettek vezetik az egylet ügyes bajos ügyeit.

Hátha még a főnökök is úgy iparkod-nának részt venni az újáteremtés dicső feladatában, mint e három-négy férfiú, akkor nem volna város, nem volna pinczér-egylet, amely az aradival versenyezhetne; de sajnos, ez még most nincs így. A főnökök (tisztelet a kivételnek) vissza húzódnak nézik, mint vergődik az óriás, hogy a cso-mót megoldhassa, pedig sikerült már meg-lasítani és hiszem, hogy a megoldás csak idő kérdése már.

Rajta tehát Arad város derék pinczérei, iparkodjanak egyletüknek több babért sze-rezni, mintamienyi van eddig, segítsenek az egylet vezér férfiaiuk a fárasztó és üdvös munkában, legyen előtök mindég az össze-tartás, egyetértés szép jövője és gloriaként ragyogjon a pinczér-egylet fáradhatlan buz-galma a késő nemzedékre és higgyék el, az ég áldása nem fog elmaradni.

A viszontlátásig kész tisztelője

Némethy Lajos.

Kecskemét, 1887. Szept. 2-án.

Tekintetes szerkesztő ur!

Vannak kebelünkben oly pinczerek, a kik működésüket kisebb városban kezdték és csakis az ottani üzleti viszonyokat tanulmányozták, egy pár hó letelte után azonban bevándorolnak egy nagyobb városba és előjegyzetik magukat valamely közvetítőnél egy éthordói, vagy pedig egy főpinczéri állásra. A közvetítő persze nem vizsgálja meg irományait, és mivel egy kis összeggel bírnak, elhelyezi őket mint főpinczereket, vagy ha már ezeknek nem, de bizonyosan mint éthordókat.

Most tessék nekem megmondani, miféle üzleti képességgel bír egy ily egylet? És kik vannak az által háttérbe szorítva? Csakis mind. És miért? mert nincs minden egyes közvetítőnek kötelezősége téve az, hogy minden idegen pinczértől, a ki üz-le-re előjegyzeti magát, az irományait átvegye és azokat szigorúan megvizsgálja, hogy milyen üz-le-re képes az illető. Különösen arra kellene a köz-vevitőnek figyelni fordítani, hogy a kinek iro-mányai nem felelnek meg, annak hogy őt mint éthordót alkalmazza, azzal hatna reá, hogy mint gyakornok egy nagyobb üzletben kiképezés végett helyeztesse el. Ezen módon juthatnánk jó pinczé-rekhez és elhárítanánk, minden meg alátámaszt, a mit még mindig sok főnöktől elkell szivelnünk.

Biztosítom arról is, hogy mind a fiatal kezdő arra fog törekedni, hogy képességét jobban és job-ban fokozza, hogy jó pinczér váljék belőle. Így ér-hetünk célt törekvésünkben.

Most csak ennyit, de hogy ha megengedi, jövőben többit.

Tisztelettel maradok

Keller Sándor
főpinczér.

Ugy az állatokban, mint a növényekben ugyanazok az ásványalkatrészek foglaltatnak, könnyű volt meg-magyarítani, hogy egyes állatok hussal, mások szé-nával élnek s az eredmény még is egy. Könnyű volt továbbá megállapítani azt is, hogy az emberek is képesek arra, hogy tisztán növényi táplálékkal él-jenek. Fontos azonban, hogy a növényéteket jól megválasszuk. Legkötőbbben vegyülnek a jó táplálék szükséges alkatrészei a búzában. A rizs és tenzeri melyek egész nemzetek táplálékát képezik, egybevegyítve egy f e h e r n y e d u s a b b étellel, a legkövetesebb ideális ételt nyújtják. Ezt a fehérnyés anyagot az állatvilágból is vehetjük ugyan, de annyi bizonyos, hogy egyszerű étkezés-nek alapja csak a növényvilág lehet.

Akadhat azonban, a ki azzal szeretné meg-semmisíteni ezt a tudományt állítást, hogy oda-menydörög a német professzornak, hogy dehiszen csak husból lesz a hus. És kétséget nem szenved, hogy egész Európa, mely eddig is hitte ezt az el-vet, mellé fog állani. Pedig csak üres frázis ez a mondás, mert hiszen azok az állatok, melyeket mi eszünk, s melyekkel a ragadozó állatok táplálkoznak nem élnek hussal, s az ő husok is növényből ered. Ha igaz volna, hogy csak husból lesz a hus, akkor egyáltalán nem léteznék hus a világon, mert nem volnának növényevő állatok, a husevő állatok pedig egymást ennék föl, a mivel természetesen együtt járja az emberi nem gyors kipusztulása.

— Szép, szép, — dörmögik a huskedvelő tudósok, — de hát a növények nem tartalmaznak elég foszfort, mely az agy táplálásához okvetlenül szükséges.

Pedig a jeles tudósoknak nem kellene annyira féltékenők nyúgnak, mert egy száma már egye-ten csoportjában több a foszfor, mint száz tudós a gyáiban. Az agy foszfortartal-ma u. i. nagyon csekély. De különben is némelyik gyümölcs, mint például az alma, tartalmazza is ezt a szükséges anyagot, a melyekkel a tudósok agyu-kat akarják alakítani. Egyáltalán a jó gyümölcs rendkívül egészséges, üdítő és vértisztító táplálék, mely felnőtteknek és kivált gyermekeknek eléggé nem is ajánlható.

A hágyományos husmadásból fejlődött az a nevet is, hogy nincsnagyszerűbb a h u s l e v e s n é l, mely lázbetegnél szinte nélkülözhetetlen. Be a u m o n t-doktor azonban semmiért tette ezt az állítást.

Ez a híres tudós ugyanis nagy feltűnést keltett művében közlve azokat a tapasztalatokat, melyek-et szolgáltatott. Ennek a szerencsétlen embernek a gyomrát golyó furta keresztül, és Be a u m o n t az ezáltal következtetést nyilvánl át megvizsgálta az életben maradt szolgáló gyomrának működését.

Kitűnt volt a husleves megemésztésére négy órányi idővel szükséges, míg a köleslevest egy óra alatt emésztette meg.

Már most felmerül az a kérdés, hogy hátha a husleves még akkor is táplálóbb, ha hosszabb idő alatt emésztetik is meg. Seegen tanár azonban e kérdésre határozottan azt feleli, hogy a legerősebb huslevesnek sincs tápláló erje. A leves egy kreo-lini nevű anyagot tartalmaz, mely kávé módjára iz-gatólag hat az idegekre. A húsivontat is haszontalan valami, és maga Liebig állította 1869-ben, hogy a húsivontat teljesen hasznaveletlen.

Szinte azt lehetné az ember, hogy a Liebig neve alatt forgalomba került bivalyhus-kivonatokat nem is az a világhírű tudós készítette, a ki évek előtt oly hevesen megtámadta a huseteket.

— De hiszen az ember természetétől fogva ve-gyesen táplálkozik állati és növényi táplálékkal! — kiáltja az emberek túlnyomó többsége. A vegetá-riánusok bátran felelik, hogy ez az állítás téves, mert az ember természetétől fogva gyümölcs-evő.

A majmok is természetüknél fogva élnek gyümölc-sessel. Ez ember a majom ivadéka és azért ő is gyümölcs-evő, a mit Flourens is helyesnek vall.

— Az ember nem husevő, — mondja, — de nem is eszik fűvet! Fogainak, gyomrának, beleinek alkata szerint ép oly természetű gyümölcs-evő, mint a majom.

A hus természetellenes és azért káros étel. A hus számos betegséget okoz. Csúzt és közhényt a növényevők nem ismernek. A husetékek okoznak a lázas betegségeket, mint aminők a hagymáz, a rak a gyomor- és bélbetegségeket, a szivbajok, a veseba-jok, és számos ragályos betegséget, mint a trichint és galandférgyet.

Tudvalevő dolog, hogy az ir és orosz földmű-vesek, a kik közt Európa legszebb és legerősebb-gesebb emberei találhatók, és kiknél a száz éves kor nem is ritkaság, csak is növényételekkel táplálkoznak, s régi tapasztalat bizonyítja, hogy az egészséges nem a husevő városiaknál, hanem a nö-vényevő falusiaknál található.

Azért meg is maradok jellegemmel, hogy: „Él-jen a főzelék, le a hussal!”

CSARNOK.

A művészek kávéháza.

A »P. H.« egyik számában így ír a király-utcai kávéházról. Maholnap minden társadalmi osztálynak és minden egyes pálya emberének külön kávéháza lesz. Fővárosunk lakossága ezt a luxust megengedheti magának hiszen a mit nyuzóti utazó nálunk még leginkább esodált, az a főmérdek kávéház s bennük a troglodyták azon fája, mely a nap 12 órája közül 13-at a kávéházban tölt. Ha Londonban még a tizenkét újjal bíró törzslőtteknek is külön klubjuk van, miért ne lehetne nálunk külön kávéháza a gabna szenálóknek, az értéktársda látogatóknak, a sakkjátzóknak, a firtliknek, a szónézeknek, a jogászoknak, a vasutasoknak, a nyuzalmazott hivatalnokoknak és katonatiszteknek (ezek persze Budán van), a házáló ékszerészeknek (ezeket ép most szorongatják), a szerb disznókereskedőknek, a képviselőház taraktástanak, az orvosnővendékeknek, a lakásszenálóknek, a padlagozásoknak (itt a legtöbb viz s a legkevesebb kávé fogy el), a boltosgédóknak seb? . . . Van még akárhany specialitás a budapesti kávéházak között, de ezekről csak Zola Emil írhatna, realizmusának kiváltásai alapján. „Realisztikus” tollu leírót igényelne az a király-utcai kávéház is, mely a hirdetések szerint „Budapest összes művészeinek találkozási helye”. Csakugyan itt vannak mind (éjféli 12 és reggeli 5 óra között); hírneves celebritásai a különböző „m a e s k á k n a k”; ünneplott korifusai a zongorakalapalástól és rekolt daltól visszhangzó p i n e z é k n e k; világlátott magyarságit az o r f e u m o k n a k . . . Hah, „mely nép rohanása közelget” — jó Vörös-martvay szöve — éjféli után e füstös esernokokban? A lakus látogató lépten nyomon a falraaszokom kövér betűkkel nyomtatott nyezetességebe átközök. Csupá rendkívüli ember és specialitás; trapézművészek, levegő királyok, gyors-torzékpárajzók, jóllér-primadonnák, equilibristák ventriloquisták és egyéb „isták, kardn, elők idomított fokák és disznók bemutatói, francia sansonette-énekesnők Napagédóbb, kínaiak Lerchenfeldből, akrobaták és karmesterek, kiknek egész zenekara a saját maguk által képviselt zongoramesterekből áll. Mindent összevéve örökké jölkedű és elpusztíthatlan étvágyu vendzsereg, melyet min dig köröznek bámulók, udvarlók és jó „speók” többé kevébé tett eszéjnyel. Rengeteg mennyiségű kapucnerek melletti rengeteg meenyiségű sörök fogaanak, nem is szöve a temérdek sonkaról és debréon kolbaszról. Minden asztalnál udvarolnak, békolnak, magasztalnak. Mert azt meg kell adni a café-chantant-i művészet e vándormadarának, hogy teljes elismeréssel viselhetnek egymás kiváló tulajdonságait iránt. A művészi légyeséget „nem ismerik e esernokokban.” Igazi bohemiensei a „művészetnek”, kik nehezen, sokszor nyaktörő mutatványok arán szerzik mindennapi kenyereiket és „leszakítják minden órájuk virágát.” Ide jöjjenek a hjoehondristák, ha pezsgő letet és határcalan viságot akarnak látni, „Az örökös derültéshöz” — ez volna legjobb eszégér-főllírat e kávéház számára.

Kedély eskedések.

M a j d a z t á n . — No István bá, igyek egyetaz egészségemre Mit szeret inkább: bort, sört, vagy pálinkát? — Hát csak egy pohár bort kérnek, aztán mig fölhozzák a sört a pinczéből, majd pálinkázom!

S z e l l e m e s t á r s a l g á s . — Nos leányom, Bela tegnap majdnem felórát ment veled, a mikor haza kísért. Nem valott? — Nem, mama. — Hát mit beszélt? — Semmit. Csak mikor egyszer megbotlottam egy kőben, akkor mondta hogy: Hopsza! A mikor pedig kölhögni keztem, azt, hogy kuez-kuez-kuez.

A l e g j o b b a s s z o n y . — Igaz-e, a mit Schiller mond, hogy a legjobb asszony az, a kiről senki sem beszél? — Nezetem szerint az a legjobb asszony, a ki senkiről sem beszél.

E n y h i t ő k ö r ü l m é n y . — Vádolt, én ezt az urat zsiványoknak, rablóknak és nyomorult gazembernek nevezték; mit hozhat fel mentségére? — Azt, hogy a képviselőválasztások idején történt!

E g g y á s z b e s z é d . Oh, igen tisztelt gyászoló gyülekezet! Az elhunyt a legki-

valóbb férfi volt, apró gyöngöségeit mindenki megbocsátotta, neki szívesen, a minék a legfényesebb bizonyítéka, hogy nekem is tartozott tíz pengőmmel a gazember és mégis megjelentem a temetésére.

Ö n z é s t e l e n . A. (barátjához): Még is figyelmes egy férj vagy te; tudom, hogy a halat nem szereted, mégis hetenkint háromszor kerül az asztalodra, — tehát csupán feleségodnek a kedvéért. — B.: „Eredj hallgas! Hiszen neked megmondhatom. Pajtás, a feleségem igen szerel veszekedni az asztalnál; de ha h lat eszünk, pihentetni kell a nyelvét, hogy valami szálkát le ne nyeljen.”

V i l á g o s é s é r t h e t ő . Lichtenberg szatirikust egy henezzög fráter nagy föltre figyelmeztette. „Igaz, — mondá ez — hogy fölfeim embernek nagyok, az önéi azonban számárnak kicsinyek.”

E l s z ó l t a m a g á t . Hölg: Kérem azt a dalt: „Ezt a kerek erdőt járom én!” — Zenemtkeresskedő: „Kisére fel kívánja nagysád?” — Hölg: „Nem, köszönöm, kisérom ott kint vár reám a bolt elől!”

F e l e s é g . A föld alá kellene bujnod te . . . te . . . iszakos. „Férj. Igazad van; meg is teszem, add ide a pinczekulcsot.”

K á r ö r ö m .

Örnagy: Z. főhadnagy házassági engedélyért folyamodott. Azt hiszem, ezredes ur, hogy megtagadjuk.

Ezredes: Szó sincs róla, kedves örnagy úr! Miért legyen neki jobb sorsa min nekünk?

J o b b a n t u d j a . Az oláh pópá, ki nagy kedvelője volt a pálinkának, beállit a püspökhöz s arra kéri: engedje meg neki, hogy pálinkával áldozzék.

— Az nem lehet! — kiált fel mérgesen a püspök.

— De lehet, püspök ur, — mond a meggyőződés hangján a pópá — mert én — már próbáltam.

N e m v á r h a t n a k .

A t y a : A leányom még csak 16 éves. Jöjjen egy év múlva, akkor meglátjuk, hogy mi lesz.

K é r ő : Egy év múlva? Oh, kérem, addig nem várhatnak — hitelezőim.

A vendéglőből.

Vendég (a reggeli előtt elmékedik.) A fokhagymás zsiros pirítós is nagyon jó, de a sűrűtejes kávé még kitünőbb! Pinczér hozzon nekem esokládét.

Vendég: Mondja csak koresmáros, elment mir a vöröshajú szakácsnőjük?

Koresmáros (meggútközve) Honnan tetszik tudni?

Vendég: Mert ezelőtt mindig verei hajszált, mig most fekete színűt találtam a levesben.

UJDONSÁGOK.

* **Vizbefuult pinczér.** Déváról sürgönyöztek nekünk: Weisz Lajos (esángó) pinczér f. hó 7-én délután fürdés közben a Marosi a fut. Hóttestét még eddig nem sikerült megtalálni. A kapitányságot ez esetről külön táviratban értesítették. Weisz Lajos évek óta Nagyváradon tartozkodott a „Fekete Sas” szállodában. Csak néhány hete, hogy megvált régi állomáshelyétől, hol Szerszám Győző halála óta nem volt maradás.

* **Kitüntetés.** Reidl József a szombathelyi „Zöldfa” vendéglő bérletje a szombathelyi iparkiallítás alkalmával finom minőségű borára kitüntetésben részesült.

* **Hymen.** Verner Károly váradai vendég-lő a napokban jegyezte el Debrézeni Agnest Erdő-Tordaról.

* **Egy kassziró miatt.** Aradon Stern Béla 14 huszár ezredbeli őrmester a múlt napok egyikén záróra után az Amigó-féle kávéház pénztárosnőjével haladt végig az asztalon a Wittman vendéglő és a régi városkaja közötti helyen. Ekkor elibük

akadt egy társaság névleg Reich József, Eibenschütz Vilmos és Volthuz Már. Ezek üldözöbbe vették a csendesen haladó párt és a lehető legkihívóbb módon viselték magukat, anélkül, hogy erre bármi ok forgott volna fenn. Fixirozták a leányt, akibe éppen semmi közük sem volt, s az őrmester mindezek láttára csak annyit mondott a mellette haladó hölgynék, hogy: „Ez mégis személtenség.” Erre Eibenschütz kivált a kompániából s odakiállított: »Jobb lesz, ha befoja a száját, úgy is ősmereim!» Erre az őrmester előrehaladni hagyta a pénztárosnőt és a szónokhoz fordulva kérde: »Hát honnan ismer?» Erre kivált Stein Samu és a mitsem sejtő őrmestert úgy fellökte, hogy ez a következő vízigbukva, fejét meg is sebesítette. Erre az felugrott s kardjával egyet vágott a dulakodók felé. Stein Samut érte a kard felülvön és kisebb sérülést okozott rajta. Tegnap az őrmester önként jelentkezett a rendőrségnél s panaszt tették a többiek is, minek folytán az ügy — katonai hatóság elé kerül.

* **Fürdői élet.** A bártlai fürdőben augusztus hó 30-ig összesen 3043 vendég fordult meg.

* **Hogyan lehet olcsóbban élni?** Ennek új módját állítólag egy izlandi találta fel. Beszéli ugyanis, hogy Aachen egyik első rangú fogadóházában nem rég megszálit két vilandi, egy fiatal ur és idősebb szolgálja. Az idősebb súlyos fülbajban szenvedett, mely fájdalom halálos lofolású volt. Kezéssel a fiatal ur halála után, a szolgálja besomagolta az elhunyt összes holmiját, hogy elutazzék. De a fogadótulajdonos követelte, hogy a hagyaték bíróság állapotossáék meg. Az erre következett szóbeli és távirati magyarázatokból kitűnt, hogy a szolgálja az illető meghalt ur — apja. Azért vette fel a szolgálja szerepét, hogy olcsóbban élhesse en.

* **Kávéházban rejtőző Ibo'ya** Beillik ez a cím, mert bizony eddig nem igen fedezte fel senki s ő maga sem igen igyekezett azon, hogy föltedezze. Egy kis bécsi külvárosi kávéházban volt Ibo'ya kisasszony a leerszebb és legzlatabb tagja egy hölgy zenekarnak. Ennek daczára Ibo'ya kisasszonynak még mindig nem volt egyéb szerelme szörény kis hegedűjénél, melyen igen esmosan és kelvosen tudott játszani. Árvaleány volt s még a barátói se tudtak rosszatomani róla. Az utóbbi esteken feltűnt a zenekar tapasztaltabb tagjainak egy igen disztigvált külsejű elegáns uri ember, a ki minden este megjelent a kávéházban s le nem vette volna szemét soha Ibo'ya kisasszonyról. Az elegáns ismeretlen mindig igen tartózkodó maradt és meg se kísérelte a közlekedést. Végre három napi ilyen szolid megfigyelés után odaküldte a kávéházban névjegyet a szép árvaleányhoz s rövid beszélgetésre kért engedélyt. Az elegáns ur a párisi zené konzervatorium tanára volt. Ez megtudva, a szép árva nem habozott szóba állani az ismeretlen ural. A párisi tanár kissé zavartan kijelentette Ibo'ya kisasszonynak, hogy tehetséget fődözött fel benne, olyan tehetséget, mely mint művészt annyira érleli, hogy szívesen vállalkozzon tovább képzésére. A szegény fiatal leány reszketni kezdett örömben, de örömet nem sokára kétség váltotta fel s szótlanul állott az ismeretlen előtt. A tanár megérlette. — »Ne féljen gyermekeim,» mondá »holnap megérkezik — a feleségem, az ő társaságában teheti meg az utat Párisba.» A szép árvaleányt nem látják többet a bécsi kis kávéház törzsvendégei; ha valaha majd nagy művésznő válik Ibo'ya kisasszonyból, akkor megtudja majd a világot teljes nevet is.

* **A világot legnagyobb pástétoma** Viktoria királynő jubileumának utónempejére a múlt szombaton Debri Daloban, nem eszező Borslyótból 30000 néző jelenlétében egy órai pástétomat osztottak szét. A sütemény csak negyvenöt mázsát nyomott. Az e ezébra külön épített kemencében süített pástétomban volt körülbelül 9 mázsa liszt, 230 font vaj és zsír, 225 tyuk, galamb, lud, pulyka, fűjd, továbbá 67 tonzeri és mezei nyul. Az óriás pástétomot önnepélyes menetben kivitték egy szomszéd mezőre s ott darabonként szétosztották. A világon kétségekívül ilyen nagy pástétomot még nem süttötk.

* **Bermentes postaküldemények.** A hivatalos lap közli a közmunka- és közlekedésügyi miniszter által a postahivatalokhoz intézett rendeletet a portmentes postaküldeményekről. E szerint portmentességi igaznyel postára adott küldemények ezimiratában a feladó, valamint a ezimzett egyen vagy hatóság, továbbá a tárgy jelzése, a portmentességi záradék és a rendeltetési hely magy r nyelven szembeutólag és olvashatólag kiteendő.

* **Felosztatott aranybörze.** A főváros legzlatabb polgárai s egyelhetik megukat, ha nem tudják megmontani, hogy miről vezetes a váczikönti Faerhez kávéház. Buberemlékezet óta ez a kávéház a főváros ékszerbörzeje. Kívülről nagyon kevés vonz erővel bír, de belülről a berendezés olyan, hogy maradásra esábitana az embereket. Benne tanyáznak a esereberelő arany árusok, kik a zálogházbeli árveréseken veszik portékájukat. Ez aranybörzét már többször szétugratta a rendőrség. A napokban a házáló kereskedőknek nagyon meggyült a bajuk a kapitánysággal. Máltás rendőrkapitány leakarta foglalni ékszeriket. Az aranybörzét most minden nap szemmel tartják.

* Kelet-Indiából öt évi távollét után, vasárnap mult egy hete, érkezett Pestre egy fiatal leány, ki szegényen ment ki oly messzire, s most mint boldog s gazdag asszony tért vissza édes anyját meglátogatni. Bombayban, Kelet Indiában e rengeteg városban, egy sokat vándorolt magyar Fuchs Odón nevű évekkel ezelőtt kávéházat nyitott s azt forgatta elméjében, hogy üzletét azzal teszi vonzóvá, hogy két fiatal magyar leányt szerez, mert hát azoknak látása végett is oszdúlni fognak a vendégek. A Pécsen lakó Schmid Mari és Matild fiatal nővéreknek tett igen kedvező ajánlatokat. Ezek szegényen éltek édes anyjuknál, kinek rajtuk kívül még 3 kisebb leánya és két fia volt. Elgondolták, hogy tán segíthetnek anyuknak, ha messze utra kelnek. A Lloyd-társulat »Berenice« h. jóján 1882 ápril havában indultak el Triestből. Mentek s ép reményekkel, megérkeztek hosszu ut után tóprangú várakozással és beállva az üzletbe csak hamar panaszkodni kezdtek csalódással. Ott hagyták a helyet és az osztrák-magyar konzulhoz folyamodtak segedelemért, ki nekik új kávéházat nyitott, mely »A szép magyar nő«-höz czimvel oly jövedelmező üzletté vált, hogy a szorgalmas, derék leányok megfizethették a kapott 10000 dollár kölcsönt. Volt Bombayban egy odaköltözött gyapjúgyáros: Signov Mandolló, ki fiatalabb és szebbik nővér iránt élnéken érdeklődött s midőn megismerte, hogy milyen derék leány, megkérte a kezét. Ez volt már eddig is az ő pártfogójuk, ez járt közbe a konzulnál, az támogatta vállalatukat. A hála hangján mondta neki a leány, hogy neje lesz, ha édes anyja beleegyezik. Két hóba került mig Pécsről a beleegyező válasz megérkezett és akkor megtartották a lakadalmat, a kávéházat eladták és a nagyobbik nővér is jó foglalkozást talált a virágzó gyárba. Szóval boldogok lettek és ezental meg többször küldtek segélyt haza édes anyjuknak. Két évvel ezelőtt a férjhez ment nőnek lánya született és boldogságából nem hiányzott egyéb mint édes anyjának távolléte. Meglepte a honvágy, a jó férj ezt a vágyát is teljesíté. Maga kísérte haza nejét s kis lányát és tanuja lett a nagy örömeinek, melylyel az öreg anyja és leánya a pályaházban egymás karjaiba sirva mosolyogva borultak. Pár hetet töltöttek Pécsen, körutat tesznek Európában s aztán visszatérnek Bombayba.

* Jótékonyág. A veszprémi borzasztó tüzvészről bizonyára értesültek olvasóink. E szomorú alkalmából Ellinger kávéháztulajdonos nemes jótékonyágát éreztette az által, hogy a hajléktalanok között eleséget osztottat szét és egy hordó bort veretett csapra.

* Lapunk 19-ik számában azt írtuk, hogy Miskolczon lakó G r ó s z M ó r pinceszérgyűnök üzletével felhagyott. Most azonban egy hozzáink intézett levelében arról értesít, hogy üzletét tovább folytatja.

* Izgalmas jelenet egy vendéglőben. Senzációzós eset izgatottságban Veszprém város polgárságát. Benkő István veszprémi kádár mestert a napokban esti 10 órakor egy kávéházban megszurtták. A gyilkossági kísérlet nem sikerült s a szurás, noha igen súlyos; nem halálos. Az eset, a következő: Péntek este Takács József cséplőgépmester tizrátóti emberével mulatott a Pátkay-féle vendéglőben. Itt szótába elegyedtek egy ott mulató emberrel, a ki látva, hogy azok a bortól föl voltak havulva, előlök az Ellinger-féle kávéháza menekült. A ratóti emberek nyomban utána irandtak s a kávéházban dulakodást idéztek elő Benkő István egy iparó-társával éppen arrafelé ment, a Zuschmann-vendéglőből hazafelé téve. A rémítő lármára belépett a kávéháza s látva a viadalt odakiáltott a vendéglősnek: »Küldjön rögtön rendőrkért, ezeket az embereket pedig addig az udvarra kell csukni!« E pillanatban a gépész odaszólt Csendes Pálnak, hogy »szurd le azt ott!« Csendes odaugrott Benkőhöz, jobbjaiban megvillant a kés s teljes erejéből belevágta azt Benkő István nyakába, a bal-fült alatt, Benkő megtáncorodott s felkiáltott elrekedt hangon: »Ez megszurtt, kötözzék meg!« Csendet a kávé és emberei, a többi vendéggel együtt, e pillanatban földre teperték s székekkel ütöttek-verték őt és Takácsot is, majd az oldal-szobába csukták, mig a többi rátóti atyafi, a nagy zűrzavarián, egy szalig mind megugrott. Dóczy biztos pár perez mulva ott termett 4 emberrel s megkötözve a gyilkosokat, bekísérte őket. Benkőt rögtön lakására vitték s három orvos azonnal ápolás alá vette. Roppant vesztése volt. A seb mély s 4 centiméternyire hatol a nyakba, mindamellett, szerencsére nem érintette életszerveket s így nem éleveszélyes. A két tettes az éjet a város-háza börtönében töltötte.

* Új szer a rheuma ellen. Kuviban történt, épen a főispán kápolnája előtt. A faluba erdélyi medvetánczoltató érkezett. Egy élelmes paraszt, ki már régóta szenvedett rheumában, megkérte a medve tánczoltatót, hogy tánczoltassa meg az ő hátán a mormogó bundást. A fránya le is feküdt az utczára s a medve végig végig tánczolt a hátán lábain, fején. Az oláh kéjelmesen nyögött a maczkó talpai alatt, s midőn már jól össze vissza nyomkodta, dagasztotta felkelt és megköszönte az orvos-ságot a maczkónak. Állott pedig ez a köszönés abból, hogy paesit adott a maczkó talpára és megölelte megcsókolta annak bontozos fejét. A maczkó rokort érezve »karjai« között, ugy magához szorította a rheumást, hogy annak minden esontja ropogott. Mikor lekerült a medve kehléről, azt mondta, hogy a gyógyuláshoz épen csak az ölelés hiányzott. Azt is mondta, hogy ezt a szer ajánlja minden rheumás embernek, mert még a gözfürdőnél is többet ér.

Hasznos tudnivalók.

Hogy készítünk tartós vajat? 1. A tej egészséges és hibátlan legyen. 2. A tejet a fejestől kezdve mindaddig, míg a vajat ki nem köpüljük belőle, rendkívül tisztán kell kezelni. 3. A tartós vajnak való nyers vaját (a hogy a köpüléstől kikerül) sokkal jobban kell kigyúrni, mint a közönséges használatra valót s jobban meg kell sózni. A sózás után 6 órával, hogy a só minden részével érintkezze, újra meggyúrjuk. 4. A csomagolásnál arra kell vigyázni, hogy csak alkalmas, gondosan készített kő vagy porcellán edényeket használjunk, melyeket előbb jól ki kell mosni, és szárítani, a vaját az edényekbe jól be kell gyömöszölni úgy, hogy se az edény fenekén, se oldalán, se magában a vajban ürességek ne legyenek, csak oly edényeket vegyünk, a melyeket minden köpülés után megtöltethetünk, ha pedig valamely edényben pótolni kell, az egészen olyan minőségű vajjal történjék, a milyen már benne volt.

— Hűvös pincze. Nagy hibát követnek el sokan a pinczék és teljeskamarak szellőztetésénél. A szellőztetés czélja, hogy a pincze száraz és hűvös legyen, de gyakran épen az ellenkezőt érik el vele. A hűtő helyiséget csak akkor kellene szellőztetni, a mikor a külső levegő hűvösebb a bennlevőnél vagy legalább olyan. Minél melegebb a levegő annál több nedvességet tartalmaz oldott állapotban: minél hűvösebb, annál sürűbb és csapadékosabb lenne a nedvesség. Ha a pinczét meleg időben szellőztetjük, behoesított levegő a léghuzamban hűvösnek tetszik ugyan de tulajdonképp csak a belső levegő frissíti le, a benne levő nedvesség összesűrűsödik s a falakra rakódik le s csöppeket képez, minek következtében a pincze nedvesse és dohosná válik. Ennek megakadályozása végett az ablakokat csak éjjel kellene nyitva tartani; nem kell attól tartani hogy az éjjeli levegő ártalmas mert épen olyan tiszta, mint a déli levegő és szárazabb. Napfelkölte előtt az ablakokat ismét be kellene tenni s nappal csukva kellene maradniok. A nedves pinczék kitisztítása céljából állítsunk 1 dézsa oltatlan meszet a közepébe. A mesz magába szívja a nedvességet.

Szerkesztői posta.

Kérjük összes munkatársainkat és levelezőinket, miszerint leveleiket ne a szerkesztő nevére, hanem a Szerkesztőség czimére Sas utca 3 szám alá intézzék.

Felolós szerkesztő:
VERCHOVINA LAJOS.
Főmunkatárs:
KOLOZSVÁRI ALADÁR.

H I R D E T É S E K.

POZSONYI FERENCZ

a nagyváradai pinczér-egylet ügynöke.

Nagyvárad, N.-Magyar-utca.

Ajánlja magát minden rangu és rendű szállodalai, vendéglői és kávéházi személyzet elhelyezésére.

A nagyérdemű főnökök és személyzet megkeresésére azonnal válaszolok s bárminemű megbízást lehető legrövidebb idő alatt pontosan teljesítek.

Tisztelettel

Pozsonyi Ferencz

156. 12—20 pinczér-egyleti ügynök.

Hirdetmény.

Felsőmagyarországi első és legnagyobb

közvetítő-intézet

vendéglői és szállodalai-személyzet részére S.-A.-Ujhelyt

ÁBRAHÁMOVICS MÓR

pinczér-ügynök.

Elhelyezek minden rendű és rangu vendéglői és szállodalai valamint kávéházi személyzetet. Ugy a főnökök, valamint a személyzetnek b. leveleire azonnal válaszolok és bárminemű megrendeléseket 24 óra alatt híven és pontosan teljesítek.

ÁBRAHÁMOVICS M.

pinczér-ügynök
S.-A.-Ujhely

Papirzacskó és ruggyanta bélyegző készítő.

ROSENBAUM V. VILMOS

papírkereskedésében

(Sas-utca, «Sas» szállodalai szemben)

hol legolcsóbban kaphatók a legjobb

iskolaszerek

olcsóbban 20%-al, mint bárhol és minden tanuló ingyen kap

BEVÁSÁRLÁSI KÖNYVET,

melyre a hó végén a bevásárolt árak után 10%-százalék visszatérítetik, azonkívül ajándékot kap.

ROSENBAUM V. VILMOS

ajánlja a d u s a n berendezett

papir-, író- és

rajzszer

nagy-kereskedését,

nyomtatvány raktárát

ügyledek, jegyzők, kereskedők, iparosok és iskolák számára.

könyvnyomdám,

mely 4 géppel,

150-féle legújabb fajú betűvel van ellátva, mindennemű

nyomtatványt

izlésteljesen és 25%-al

olcsóbban

állít ki mint bármelyik helybeli vagy fővárosi nyomda.

Árjegyzék.

100 finom névjegy nével 35 kr.
100 iv finom levélpapír 30 kr.
100 darab finom levelboríték 20 kr.
50 levélpapír 50 borítékkal
csinos betűvel dobozban 35 kr.
100 iv irólappapír finom 40 kr.
100 darab finom írka 55 kr.
1 doboz jó penna, 120 lb. 30 kr.
Iskolatásak 80 krtól 120-ig

Azonkívül mindenféle papir-, író- és rajzszer olcsóbban, mint bárhol.

Beesés pártfogásukat kérve, maradtam kiváló tiszteltet

ROSENBAUM V. VILMOS,
(Sas-utca 3. sz.)

Könyvkötészet és üzleti könyvkészítő.